O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI KATTAQO’RG’ON FILIALI

Ro‘yxatga olindi
№BD-60111800-2.02

“TASDIQLAYMAN”
Samdu KF direktori
_____ Sh.R.Urakov
2022yil “__”

TILNING AMALIY VA NAZARIY LEKSIKOGRAFIYASI

FANINING O‘QUV DASTURI

(3-kurs VI semestr)

Bilim sohasi: 100000-Ta’lim

Ta'lim sohasi: 1100000-Ta’lim

Ta'lim yo‘nalishi: 60111800 – Xorijiy til va adabiyot (ingliz tili)

Fan / Modul kodi MT2605	O'quv yili 2024-2025	Semestr 6	ECTS – Kreditlar 5
Fan/Modul turi Tanlov	Ta'lim tili Ingliz		Haftadagi dars soatlari: 4
Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat) / Jami yuklama (soat)
Tilning amaliy va nazariy leksikografiyasi	60		90 / 150

I. Fanning mazmuni

Fanning o'qitishdan maqsad - bo'lajak filologlarga ingliz tili leksikografiyasi fanining ilmiy - nazariy masalalari, tilning leksikografiyasini o'rganish bilan bog'liq muammolar haqida atroflicha bilim berish bilan birga ularning kelajakdagi ish faoliyatlarida amaliy ahamiyat kasb etuvchi lingvistik bilim, ko'nikma, va malakalarni shaklantirish va rivojlantirishdan iborat. Fanning vazifasi – ingliz tilining leksikografiyasi va u bilan bog'liq ilmiy nazariy masalalar bo'yicha bilimlarni o'rgatishdan iborat. Ushbu fan talabalarni nazariy jihatdan yetuk mutaxassis bo'lishlari uchun xizmat qiladi.

II. Asosiy qism (ma`ruza va seminar mashg'ulotlar)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

Tilning amaliy va nazariy leksikografiyasi

Ma`ruza mavzulari
1- mavzu: The Size-of-Unit Problem Tilda birlik tushunchasi va uning muammo va yechimlari. Birlik hajmi muammosi tahlili tasnifi.
2- mavzu: The Identity-of-Unit Problem Tilda birlik identifikatori ko'rsatkichlari muammo va yechimlari. Birlik identifikatori muammosi tahlili
3- mavzu: Item and Arrangement Tilda Leksik birliklarni muhimliligi va ularni tartibga solish, tilda ularning ahamiyatli jihatlari.
4- mavzu: Item and Process Leksik Element va turli jarayonning tasnifi va Grammatik holati ularni o'rganishni

ahamiyatli tomonlari.
5- mavzu: Lexical Meaning as a Linguistic Category Fanda Leksik ma'nolarni lingvistik turkum sifatida o'rganish va ularni bamaliyotda tatbiq etish.
6- mavzu: Polysemy Fanda Ko'p ma'nolilik xususiyatlari tasnifi va o'rganish jihatlari .
7- mavzu: Enantiosemy and Homonymy Enantiosemiya va omonimiya ni o'rganish tasniflari va ularning bir biridan farqlanish jihatlari.
8- mavzu: Paronymy Leksikografiyada Paronimiyaning xususiyatlari, ularning fandagi ahamiyali taraflari.
9- mavzu: Synonymy Fanda Sinonimlarni xususiyatlari va ularning fandagi va ingliz tilidagi muhim ahamiyatli tomonlari.
10-**mavzu:** Phraseology in Speech Og'zaki nutqda frazeologiyaning jihatlari, nutqdagi o'rni, xususiyatlari va ahamiyatli tomonlari.
11-**mavzu:** Phraseology in the Dictionary Lug'atdagi frazeologiyalarning o'rni, xususiyatlari va nutqning rivojlanishi uchun foydali jihatlari.
12-**mavzu:** Illustrative Phrases in the Dictionary Lug'atdagi tasviriy iboralar tasnifi. Xususiyatlari va tasviriy iboralarning tildagi ahamiyatli tomonlari.
13-mavzu: The Beginning of Dictionary Making in Britain Britaniyada lug'at yaratishning boshlanishi va rivojlanish bosqichlari, xususiyatlari, foydali jihatlari.
14-**mavzu:** Monolingual Lexicography Tilda Monolingual leksikografiyaning xususiyatlari, farqlanish tomonlari, tildagi ahamiyatli tomonlari.
15-**mavzu:** American Lexicography Amerika leksikografiyasi jihatlari, xususiyatlari, va boshqa davlat leksikografiyasidan farqli

va afzallik taraflari.
30 soat
Seminar mavzulari
1-mavzu. The Size-of-Unit Problem
2- **mavzu.** The Identity-of-Unit Problem
3-**mavzu.** Item and Arrangement
4-**mavzu.** Item and Process
5-**mavzu.** Lexical Meaning as a Linguistic Category
6-mavzu. Polysemy
7-**mavzu.** Enantiosemy and Homonymy
8-**mavzu.** Paronymy
9-mavzu. Synonymy
10- **mavzu.** Phraseology in Speech
11-**mavzu.** Phraseology in the Dictionary
12-mavzu. Illustrative Phrases in the Dictionary
13-mavzu. The Beginning of Dictionary Making in Britain
14-**mavzu.** Monolingual Lexicography
15- **mavzu.** American Lexicography
30 soat

Ma`ruza va seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

"Ingliz tili tarixi" o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida talaba:

-ingliz tilining taraqqiyot bosqichlari, nazariy masalalari o'rganish metodlarini bilishi kerak;

-Ingliz tili tarixiga doir muayyan nazariy masalalarga oid fikrlarni bayon etishi, ularga nisbatan tanqidiy munosabatni shakllantirish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak;

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

2-jadval

Mustaqil ta'lim mavzulari
1-mavzu. Synonymy
2-mavzu. Learners' Lexicography in Britain
3-mavzu. The Concise Oxford Dictionary
4-mavzu. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English
5-mavzu. Advantages and Disadvantages of Learners' Monolingual Dictionaries of English
6-mavzu. Confrontation of Words in Bilingual Dictionaries
7-mavzu. Reversibility of Bilingual Dictionaries
8-mavzu. Dictionary Word and Text Word
9-mavzu. Enantiosemy and Homonymy
10-mavzu. Phraseology
11-mavzu. Getting to Know the Dictionary (prelimenary tasks and exercises)
12-mavzu. Getting to Know the Dictionary (Lexical Units and Structure of the Dictionary)
13-mavzu. Paronymy
14-mavzu. Dictionary and Language (Phonetics and Orthorgraphy)
15-mavzu. Dictionary and Language (Grammar and Lexis)
16-mavzu The Beginning of Dictionary Making in English
17-mavzu. Paronymies in English
18-mavzu. Synonymies in English
19-mavzu. Polysemies in English
20-mavzu. Enantiosemy and Homonymies in English
21-mavzu. Monolingual Lexicographies in English and Uzbek
22-mavzu. Phraseology in the Dictionaries in English and Uzbek
23-mavzu. Illustrative Phrases in the Dictionary
O'quv yili davomida:90 soat

Mazkur fanni o'qitish jarayonida ta'limning zamonaviy metodlari, pedagogik va axborot kommunikatsiya texnologiyalari qo'llanilishi nazarda tutilgan:

- ma'ruza darslarida zamonaviy kompьyuter texnologiyalari yordamida prezentatsion elektron – didaktik texnologiyalardan;
- seminar mashg'ulotlarida "Aqliy xujum", guruhli fikrlash, "Bumerang", "Birgalikda o'qiymiz" va boshqa texnologiyalardan, kichik guruhlar musobaqalari, guruhli fikrlash pedagogik texnologiyalarini qo'llash nazarda tutiladi.

Talaba mustaqil ishni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini xisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha fan boblari va mavzularini o'rganish;
- mahsus adabiyotlar bo'yicha fanlar bo'limlari yoki mavzulari ustida ishlash;
- faol va muammoli o'qitish uslubidan foydalaniladigan o'quv mashg'ulotlari;
- internetdan foydalanish;
- masofaviy (distantsion) ta'lim.

III. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalari

Talaba bilishi kerak:

• Tilning amaliy va nazariy leksikografiyasi fani Umum Yevropa standartlariga ko'ra I darajada o'rganishi;

• turli strategiyalarni qo'llay olish orqali egallashi;

• tushunish va muhokama qilish uchun bosqichma-bosqich turli o'quv materiallari bilan ishlash usullarini o'zlashtirishi;

• o'z fikr va mulohazalarini lingvistik kurs mavzularidan kelib chiqqan holda yozma ravishda aniq va mantiqiy bayon etishi;

IV. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

• interfaol keys-stadilar;

• mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar;

• guruhlarda ishlash;

• taqdimotlarni qilish;

• individual loyihalar;

• jarayonga asoslangan metod

• jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

V. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri a ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, ora

nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha og'za va yozma vazifani topshirish.

Fan doirasida talabalar Yevropa Kengashining "Chet tilini egallashning umumevrop kompetensiyalari: o'rganish, o'qitish va baholash" to'g'risidagi umume'tirof etilgan xalqar me'yorlari (CEFR) ga ko'ra B2 darajaga mos keladigan til materiallarini tushunish mazmunini tahlil qilish, mavzularga oid turli matn turlarini o'qib, tinglab mazmunin tushunishlari va o'z fikrlarini og'zaki va yozma ravishda ifoda eta olishlari shart.

Asosiy adabiyotlar:

1. Людмила Владимировна Минаева Лексикология и лексикография английского языка

2 THE OXFORD HISTORY OF ENGLISH LEXICOGRAPHY

A. P. Cowie

Qo'shimcha:

1 Людмила Владимировна Минаева

Лексикология и лексикография английского языка

Elektron ta'lim resurslari:

1.www.pedagog.uz

2.www.Ziyonet.uz

3.www.edu.uz

4.www.nutq.intal.uz

8	Samarqand davlat universiteti Kattaqo'rg'on filiali kengashining 2021-yil __-_____dagi __-sonli bayonnomasi bilan maqullangan.
9	**Fan / modul uchun mas'ullar:** **A.T Diyarov** SamDUKF, Gumanitar fanlar kafedrasi o'qituvchisi
10.	**Taqrizchilar: Zarina Murtozayeva** "Gumanitar fanlar kafedrasi" assistant o'qituvchisi. *F.J.Yakubov* - SamDUKF, "Gumanitar fanlar kafedrasi" assistant o'qituvchisi. *A.A.Abdullayev* – Sam DChTI, Ingliz - I fakulteti dekan o'rinbosari.